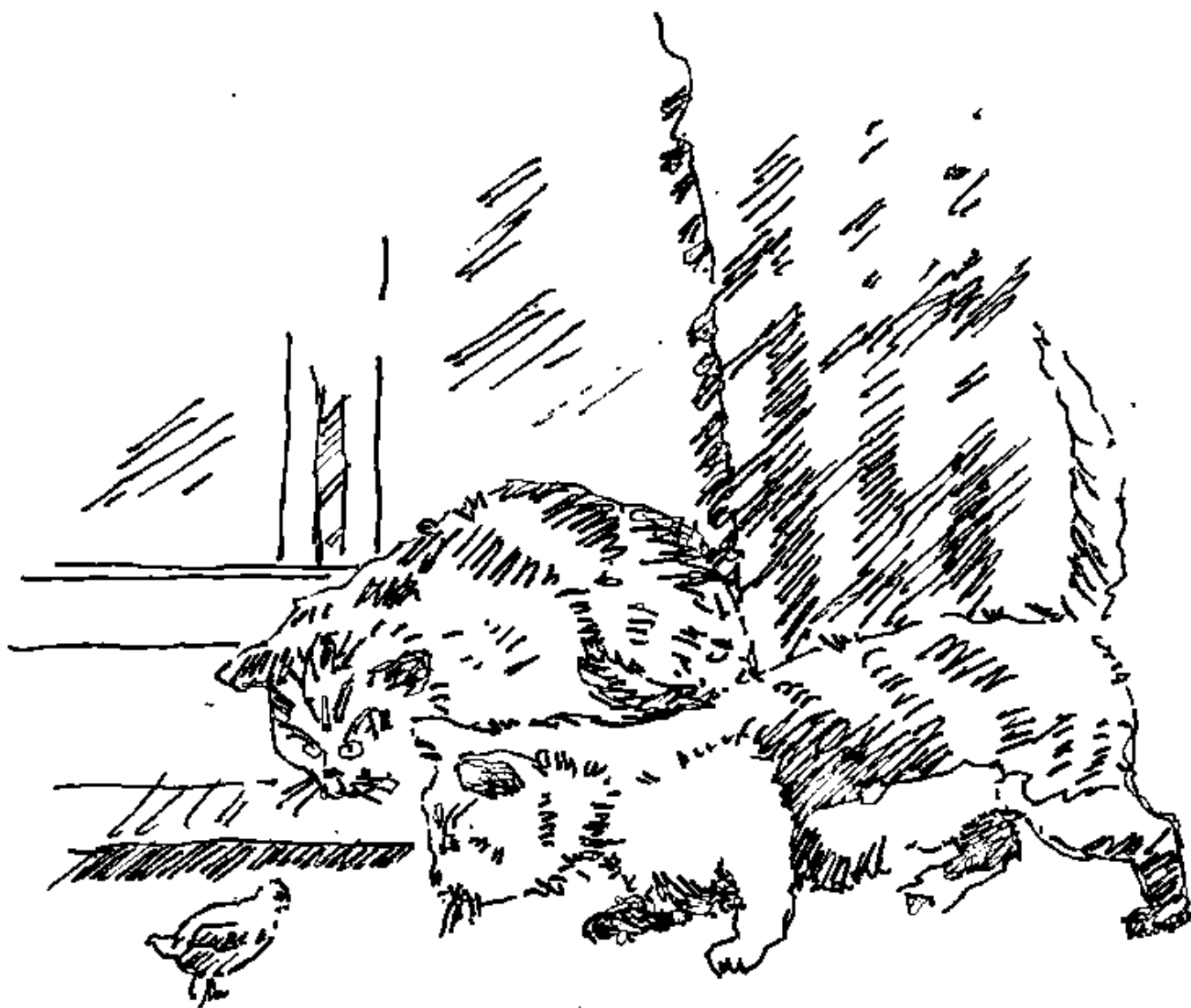

Tammelan kunnassa sijaitsevan
Portaan-Ojaisten
kyläsuunnitelma 2009

GEROLEPPÄNEN - 01

1. JOHDANTO	2
SUUNNITELMAN TARVE	3
SUUNNITELMAN LAADINTAVAIHEET	3
TEKIJÄT	3
2. KYLÄN SIJAINTI JA HISTORIIKKI	4
3. KYLÄN NYKYTILA	4
VÄESTÖ JA ASUMINEN	4
ELINKEINOT	5
PALVELUT	5
YHDYSKUNTATEKNIikka	6
YMPÄRISTÖ	7
YHDISTYS- JA YHTEISTOIMINTA	7
4. KYLÄN TULEVAISUUDEN VAIHTOEHDOT	8
KYLÄN NELIKENTTÄ	8
KYLÄ TULEVAISUUDESSA	8
.....	8
5. KYLÄN KEHITTÄMISTAVOITTEET	9
6. TOIMENPITEET	10
TONTTIMARKKINOINTI	10
KOULU JA PÄIVÄHOITO	10
KOTIAPU	10
LIIKENNETURVALLISUUS JA TIETOLIIKENNEYHTEYDET	10
LUONTO-, VESISTÖ- JA HEVOSREITISTÖT	10
KYLÄYMPÄRISTÖ JA KYLÄKYLIT	10
KYLÄTALON KÄYTTÖ	11
YHTEISTOIMINTA	11
PALVELUT	11
7. KYLÄSUUNNITELMAN SEURANTA JA PÄIVITYS	11
8. TOIMENPITEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA	12
TONTTIMARKKINOINTI	12
KOULU JA PÄIVÄHOITO	12
VANHUSTEN PALVELUT	12
LIIKENNETURVALLISUUS JA TIETOLIIKENNEYHTEYDET	12
LUONTO-, VESISTÖ- JA HEVOSREITISTÖT	12
KYLÄYMPÄRISTÖ JA KYLÄKYLIT	13
KYLÄTALON KÄYTTÖ	13
YHTEISTOIMINTA	13
9. KYLÄKOKOUKSESSA PÄÄTETTYJÄ UUSIA TOIMENPITEITÄ.....	14
10. YHTEYSTIEDOT	16

1. Johdanto

Portaan-Ojaisten kyläyhdistys ry. teki vuonna 2002 kyläsuunnitelman yhteistyössä Tammelan kylä- ja maaseutuelinkeino-ohjelman ja Bircaterra ky:n kanssa. Työskentelyä ohjasi yhteisövalmentaja Eija Lahtinen ja hanketta rahoitti Hämeen TE-keskus ja Tammelan kunta. Suunnitelma on päivitetty viimeksi vuonna 2009 ja osa 2002 asioista on saatu toteutettua tai tilanne niiden osalta on muuten muuttunut, minkä vuoksi niitä ei enää tässä suunnitelmassa ole esillä.

Suunnitelman tarve

Kyläsuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan kylän tulevaa kehittämistä. Kyläsuunnittelutyön aikana kyläläiset ovat kokoontuneet yhdessä pohtimaan kylän asioita ja kehittämismahdollisuuksia. Kyläkokouksissa ja suunnittelutilaisuuksissa käyty keskustelut ja kyläläisiltä saadut tiedot kyläkyselyn avulla ovat kyläsuunnittelutyön tärkein osa, koska ilman aktiivisia kyläläisiä kyläsuunnitelma ei toteudu. Kyläsuunnitelma ei ole anomuskokoelma päättäjille, vaan kyläläisten yhteinen julkilausuma kylän tulevasta kehittämisestä.

Kylän ulkopuolista rahoitusapua haettaessa kyläsuunnitelma välittää rahoittajille tiedon kyläläisten yhteisestä kehittämistahdosta ja sitoutumisesta kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Monet EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläsuunnitelman, joka on tehty kyläläisten yhteistyönä.

Nyt valmistunut kyläsuunnitelma on suunnittelutyöhön osallistuneiden kyläläisten yhteinen näkemys kylän kehittämisestä. Tarkoitus on vuosittain seurata ja päivittää kyläsuunnitelmaa, joten kaikki kyläläiset voivat jatkossa olla mukana päivittämässä kyläsuunnitelmaa omilla näkemyksillään ja ideoillaan sekä omalla osallistumisellaan toimenpiteiden toteuttamiseen.

Suunnitelman laadintavaiheet

Vuoden 2002 kyläsuunnitelma tehtiin kyläkyselynä jakamalla yksi kyselylomake kylän jokaiseen talouteen. Lomakkeita jaettiin 200 kappaletta. Lomakkeita palautettiin 37 kappaletta.

Vuonna 2004 tehtiin kyläkysely Porras Osaa – hankkeen yhteydessä. Kyselyssä kartoitettiin kylän tonttitarjontaa, kylältä löytyvää osaamista sekä kiinnostusta oman kylän palvelujen käyttöön.

Vuoden 2009 suunnitelman päivityksestä tiedotettiin maaliskuun kylätiedotteessa, joka jaettiin joka talouteen. Suunnitelma käsiteltiin ja hyväksyttiin kyläyhdistyksen kevätkokouksessa.

Tekijät

Vuoden 2009 päivitetty suunnitelma tehtiin Portaan-Ojaisten kyläyhdistyksen hallituksen toimesta ja hyväksyttiin Portaan-Ojaisten kyläyhdistyksen sääntömääräisessä kevätkokouksessa.

2. Kylän sijainti ja historiikki

Sijainti

Portaan-Ojaisten kyläalue sijaitsee Lounais-Hämeessä, Suomen ensimmäisen maantien, Härkätien, varrella Turku-Tampere-Helsinki-keskipisteessä. Kaikkiin kolmeen kaupunkiin on noin 100 km. Tammelan kirkonkylälle on kyläalueelta noin 12 km.

Historiikki

Tammelan pitäjän vanhinta asutusta edustaa Portaan kylä. Portaan kylän nimi löytyy vuodelta 1463. Suoperäinen maa vaati runsaasti pitkospuita kulkuväylien varsille ja näistä pitkospuista arvellaan kylän nimen olevan lähtöisin.

Kulkijoille oli 1500-luvulla krouveja myös Portaassa. Kestikievari eli majatalo vaihtui talosta toiseen 1700-luvulla ja toimi viimeiseksi vuoteen 1936 Talosella kylän keskellä. Portaan kylä paloi 8.5.1822. Jäljelle jäi harjun syrjään kaksi aittaa, joista toinen on vieläkin paikallaan.

Portaan koulu vihittiin käyttöön 23.8.1898 ja posti on ollut kylässä 1.6.1898 lähtien. Porras on ollut vilkas risteyspaikka aina 1960-luvulle asti, jolloin kaikki liikenne Helsinki-Pori- ja Hämeenlinna-Turku-välillä kulki kylän läpi ennen uuden valtatie rakentamista.

3. Kylän nykytila

Kylän nykytilan kuvaus on koottu vuoden 2002 kyläkyselyn tiedoista, joita on täydennetty kyläkokouksissa sekä Porras Osaa-hankkeen myötä vuosina 2004-2005. Kyläkyselyssä kylän nykytila sai asteikolla 1-10 keskiarvoksi 7,03. Eniten annettiin numeroa 7 (13 kpl). Huonoin numero oli 2 ja paras oli 10.

Väestö ja asuminen

Asuinympäristö

Kylä on rauhallinen ja viihtyisä kylä. Naapurisuhteet ovat hyvät ja asuminen on väljää ja luonnonläheistä. Asukkaita kylällä on 399 henkilöä. Vapaa-ajan asuntoja kylällä on 252.

Tonttitarjonta ja uudet asukkaat

Kylälle halutaan lisää asukkaita. Lapsiperheitä on muuttanut viime vuosina kylälle ja uusia lapsiperheitä toivotaan jatkossakin muuttavan kylälle, jotta kylän palvelut pysyisivät kylällä. Tonttitarjontaa tulisi parantaa. Kyläkyselyssä esitettiin tonttikartoitusta ja kyläkaavaa, jolla selvitetäisiin sopivat tontit. Uusien tonttien sijaintipaikaksi esitettiin kylän keskustan läheisyyttä. Kyläkokouksessa esitettiin yhteistyötä kunnan kanssa tonttitarjonnan kehittämisessä, esim. asettamalla viranhaltijoille tavoitteita tonttien markkinoimisessa ja kunnan toimiessa maanostajana.

Vanhustentalo ja vuokra-asunnot

Kylälle voisi rakentaa vanhuksille asuintalon ja nuoremmalle väestölle vuokra-asuntoja.

Elinkeinot

Portaassa on Maa- ja metsätalousministeriön maatilarekisterin (rek.n:ro 432) mukaan 28 maatilaa ja Ojasilla saman rekisterin mukaan 10 maatilaa. Kylällä on työllistäviä yrityksiä mutta elinkeinoissa on varaa lisäykseen. Maaseutuelinkeinojen toivottiin pysyvän tulevaisuudessakin monimuotoisina. Härkätien hyödyntämistä ehdotettiin. Matkailu voisi perustua elämymatkailuun, Turpoonjokeen ja käsityörittäjyyteen. Yritystoimintaa, erityisesti etätyötä, palvelemaan tarvitaan hyvät tietoliikenneyhteydet, jotka ovat paranemassa, kun kylälle saadaan valokaapeli.

Kylän sijainti on hyvä ajatellen pääkaupunkiseutua ja siellä työssäkäymistä. Kylältä on vain noin 20 km isoille valtateille, joita pitkin pääsee ajamaan vajaassa tunnissa pääkaupunkiseudulle.

Palvelut

Kaupalliset palvelut

Kylällä toimii Kahvio Härkäposti, joka on samalla asiamiesposti. Kahviosta voi ostaa peruselintarvikkeita. Kylälle tulisi saada kauppa takaisin.

Koulu ja iltapäivähoito

Kyläkoulun tulevaisuus näyttää hyvältä oppilasmäärän suhteen. Koulutiloja tulisi kehittää, koska ne ovat pienet eivätkä vastaa nykyajan tarpeita. Nykyaikana tarvitaan erilaisia pienopetustiloja, esim. tukiopestusta varten ja koulun liikuntasali on liian pieni. Uuden liikuntasalin rakentamista tulisi harkita. Kolmatta opettajanvirkaa esitettiin takaisin. Tammelan kouluverkko uudistus tulee vaikuttamaan koulun kehittämissuunnitelmiin.

Lasten päivähoito ja esikoulu

Koulun läheisyydessä toimii ryhmäperhepäiväkoti ja esikoulu, jotka tulee pitää lähellä koulua. Terveystalon tiloista voisi tehdä päivähoidolle tilat koulun laajentuessa. Piha-alueella voisi olla leikkipaikka ja puistoa kaikkien kyläläisten käytettävissä päivähoitopaikan ollessa kiinni.

Julkiset liikennepalvelut

Peliittapirssi-palvelu on hyvä ja jatkossakin välttämätön asioiden hoitamiseen. Palvelu on parasta mitä ikäihmisille on tarjottu. Palvelu tarjoaa edullisen kyydin asioille ja samalla voi vaihtaa kuulumiset tuttaviansa ja muiden käyttäjien kanssa.

Kirjastoauto ja posti

Kirjastoauto ja postinkulku ovat hyvät sekä samoin asiamiesposti.

Kylätalo

Kylätalolle tarvitaan enemmän käyttöä ja sitä kautta tuloja kattamaan kylätalon ylläpitokuluja. Kylätaloa voisi käyttää monipuolisemmin esim. peli-iltoihin, nuorteniltoihin, yrityskäyttöön ja eri järjestöjen kokouksiin. Kylätalolla voisi olla taidenäyttelyjä. Kylätalo voisi toimia myös esikoulun, päivähoidon, kerhojen, musiikki-leikkikoulun, liikuntakerhojen yms. pitopaikkana. Kylätalon tiloissa voisi toimia pitopalveluyrittäjä. Keittiö ei ole tosin nykyisellään toimiva suurkeittiötilana. Keittiö tulisi remontoida, jotta pitopalveluyrittäminen olisi mahdollista.

Kyläpiika ja kotiapu

Kyläkokouksessa pohdittiin työllistetyn eli kyläpiikan palkkaamista hoitamaan kylätalon käyttöön liittyviä asioita. Kyläpiikaa voisivat kylän vanhukset ja lapsiperheet sekä yritykset

palkata käyttöönsä. Hän voisi pitää kylätalolla lapsiparkkia, keskustelu- tai kahvipiiriä ja kerhoja yms. Kunnalta on mahdollista saada tukea työllistetyn palkkaukseen. Sairaana lapsen hoitoapua ja ikäihmisten kotiapua kaivattiin ja ehdotettiin kyläkyselyssä. Kylällä voisi olla kyläläisten palveluverkko, josta voisi saada apua. Koululle tai kylätalolle ehdotettiin vanhusten ateriapalvelua. Lapsiperheille ehdotettiin tukea iltapäiväkerhojen ja harrastustoiminnan tarjoamisessa lapsille.

Kylän yhteinen ranta

Kylätalon takana sijaitsevaan yksityisomistuksessa olevaan mäkeen ehdotettiin kesäteatteria ja laskettelumäkeä.

Harrastusmahdollisuudet

Kylällä on joitakin harrastusmahdollisuuksia. Kunnan jumppa on hyvä. Kylätalolla on tunnin mittainen energianpurkuliikuntatunti n. 2- 5 -vuotiaille lapsille huoltajan seurassa. Seurakunta järjestää yhteistyössä kylän yhdistysten kanssa ikäihmisten tiistaitupaa kerran kuukaudessa, raamattu- ja diakonipiirejä. Nuorille on tarjolla kerran viikossa kokoontuvat 4H-kerho koululaisille, seurakunnan vetämä toimintakerho koululaisille sekä joka toinen viikko kokoontuva Portaans VPK:n nuorisosaosto ja muutaman kerran lukukaudessa kunnan vetämä nuorisokahvila. Omaehtoisia harrastusmahdollisuuksia on luonnossa paljon kuten marjastus, uinti, juokseminen, kävely, hiihto ja luistelu. Harrastusmahdollisuuksia voisi järjestää lisää kylätalolle.

Jätehuolto

Jätehuolto toimii, mutta entisen kaupan kiinteistön pihalla olevat jätteastiat saisi pitää paremmin kunnossa, koska roskia on joka puolella ja paikalle tuodaan jääkaappeja, televisioita yms., joiden paikka on muualla. Lisäksi toivottiin useammin akkujen, vanhojen pakastimien, hellojen ja muiden käytöstä poistettujen koneiden ja rautaromun keräystä.

Yhdyskuntatekniikka

Tiet

Tiestö on suhteellisen hyvässä kunnossa. Kyläkyselyssä esitettiin parempaa tieyhteyttä Forssaan. Koulun kohdan nopeusrajoitusalueetta ehdotettiin laajennettavaksi alkamaan esim. Aaltosen kohdalta. Vilkas soraliikenne on vaaraksi jalankulkijoille ja pyöräilijöille, erityisesti koululaiset ovat vaarassa.

Kevyen liikenteen väylät

Kevyen liikenteen väylä on tarpeen Portaans entiseltä kaupalta koululle ja edelleen Saaren koulun kohdalle. Lisäksi voidaan ohjata lapset käyttämään Portaansraittia ja Kappelitietä.

Linja-autopysäkin katos

Koulun linja-autopysäkki tulisi merkitä asianmukaisesti. Linja-autopysäkin siirtämistä koulun vanhaan tienristeykseen tulisi harkita. Koulun puoleiselle linja-autopysäkille tulisi saada myös katos.

Kyläkyltit

Kylän sisääntuloteilla voisi olla kyläkyltit osoittamassa kylän sijaintia.

Vesihuolto ja jätevesihuolto

Vesihuoltoon oltiin kyläkyselyssä tyytyväisiä. Jätevesihuolto kaipaa lähivuosina kehittäjiä, koska uusi laki tulee velvoittamaan kotitalouksia huolehtimaan entistä paremmin jätevesistään. Kunnallista jätevedenpuhdistusjärjestelmää toivottiin kylälle.

Ympäristö*Kylämaisema*

Kylän luonto on kaunis, mutta kaikilta osin kylän ulkonäköä ei pidetty kyläkyselyssä kehuttavana. Tienvarsimaisemointia voisi tehdä kylän keskustaan suunnitellusti. Muutenkin maisemaa ja ympäristöä voisi siistiä ja pitää paremmassa kunnossa. Kylämaiseman erikoisuuksia ovat Mäkikylä, Nahkurin verstaas ja Portaanraitti, joka on osa Hämeen härkätien museotietä, jota on jäljellä vain kaksi osuutta, toinen sijaitsee Rengossa.

Ilvesreitti ja hevosreitti

Ilvesreitti, joka tulee Lopelta Saaren kansanpuistoon, tulisi merkitä opastein kylän alueella. Hevosreitti on kylän alueella epäyhtenäinen. Reitistä tulisi saada yhtenäinen ja sen tulisi kulkea muualla kuin maanteilla.

Turpoonjoki

Turpoonjoen rantoja tulisi perata, mutta suunnitelmallisesti ja yhteistyössä maanomistajien kanssa. Kanoottimatkaajat ovat kehuneet joen nykyistä pensasmaista maisemaa upeaksi kokemukseksi. Joki tulisi saada paremmin esille kylän keskialueella, mutta osa puustosta pitäisi jättää jäljelle.

Kuivajärvi

Kuivajärven järvenkurkku on pahasti kasvamassa umpeen. Kunnostusta tulisi tehdä esim. kunnan rahoituksella yhteistyössä paikallisen vesiensuojeluyhdistyksen kanssa.

Kalastus

Kaloja on hyvin saatavissa vesistöissä ja uusia taimenvesiä kunnostetaan tänne jokiin. Ilmetynjoki tulisi kunnostaa esim. talkoovoimin yhteistyössä maanomistajien kanssa valtakunnalliseksi taimenvesistöksi..

Yhdistys- ja yhteistoiminta*Kyläläisten osallistuminen*

Vuoden 2002 kyläkyselyssä ilmeni varsin aktiivista vastaajien ilmoittamaa osallistumishalukkuutta kylän yhteisten toimintojen suunnitteluun, toteuttamiseen ja käyttämiseen. Myös halukkuutta osallistua rahallisin panoksin talkoilla tehtävien asioiden toteuttamiseen oli olemassa.

Vuonna 2009 voimme edelleen todeta, että työsarkaa on, jotta tämä tahtotila saadaan toteutumaan myös osallistumisena.

Yhdistykset ja seurat

Kylällä toimivat Portaan-Ojaisten kyläyhdistys, VPK, maamiesseura, maa- ja kotitalousnaiset, metsästysseura, kalastuspiiri, vanhempainkerho ja Portaan ja Ojaisten diakoniapiiri. Kyläyhdistyksen kuukausikokouksiin voivat kaikki kyläläiset osallistua, koska ne ovat avoimia kokouksia kaikille. Kokouksia pidetään pääsääntöisesti joka kuukauden toinen sunnuntai.

Kyläyhteisö ja yhteistoiminta

Kyläyhteisöä pidettiin aktiivisena ja talkoohenkeä uskottiin löytyvän. Kyläkyselyssä toivottiin lisää yhteisiä tapahtumia ja retkiä. Ihmiset voisivat osallistua yhteisiin toimintoihin vielä paremmin. Kylän ja koulun yhteistä joulujuhlaa pidettiin hyvänä.

4. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot

Kylän nelikenttä

Kylän nelikenttään on koottu vuoden 2002 kyläkyselyssä kyläläisten esittämiä asioita (liite). Nelikenttää on täydennetty kyläkokouksissa. Nelikentässä tarkastellaan kylän sisäisiä heikkouksia ja vahvuuksia sekä kylän ulkoisia uhkia ja mahdollisuuksia. Näiden avulla on lähdetty kuvittelemaan tulevaisuuden kylää ja on valittu kylän tärkeimmät kehittämistä tarvitsevat ongelmat ja niistä johdetut tavoitteet.

Kylä tulevaisuudessa

Jos Portaan-Ojaisten asiat kehittyvät asukkaiden toivomalla tavalla, niin tulevaisuuden Porras-Ojanen voisi olla seuraavanlainen kylä:

Porras-Ojaisten kyläalue on turvallinen, viihtyisä ja uusia asukkaita houkutteleva maaseutumainen asuinpaikka. Uusia asukkaita ja asuntoja sekä vanhusten palveluasuntoja on tullut kylälle, mikä on kehittänyt kylälle kauniin ja elävän keskustan. Kylällä toimivat kauppa, asiamiesposti, koulu, esikoulu, päivähoitopaikka, vanhustenpalvelut, kotipalvelu, palveluauto-palvelu ja kylätalo harrastustoimintoineen yms. Kylällä huomioidaan sekä lapset että vanhuksat palveluja ja harrastuksia tarjotessa. Kylän yritystoiminta voi hyvin ja on vilkasta. Asukkaat ovat aktiivisia kylänsä kehittäjiä ja naapuriapu toimi. Asukkaat kunnioittavat vanhoja perinteitä ja historiallisia paikkoja ja samalla hyödyntävät niiden suomia mahdollisuuksia. Kylätiet ovat turvallisia liikkua niin kävellen kuin pyörällä. Lasten koulutie on turvallinen, kun kylällä on kevyenliikenteenväylä entisen kaupan kiinteistöltä Ojastentielle. Valaistus on lisännyt väylien käyttöä myös liikuntaharrastuksiin. Kylän maisema on hoidettu ja kaunis. Kauttakulkija ja matkailija saa kylästä hyvän vaikutelman. Mäkikylä, Härkätien raitti, tienvarren istutukset, Turpoonjoki, kylän entisen kaupan alue edustavat maaseutumaisemaa idyllisimmillään.

5. Kylän kehittämistavoitteet

Kylän ongelmat	Kylän tavoitteet
1. Tonttien tarjonta	1. Tehdään tonttikartoitus ja markkinoidaan kylää uusille asukkaille
2. Koulun ja päivähoidon tilantarve	2. Selvitetään kylällä olevien tilojen käyttömahdollisuus koulun ja päivähoidon tarpeisiin
3. Kotiavun saanti	3. Vanhusten ja lapsiperheiden avuntarpeeseen vastaaminen
4. Liikenneturvallisuus ja tietoliikenneyhteydet	4. Parannetaan liikenneturvallisuutta ja tietoliikenneyhteyksiä
5. Luonto-, vesistö- ja hevosreitistöt	5. Reitistöt tulee merkitä maastoon ja ne tulee viedä pois maanteiltä sekä lisäksi on selvitettävä reittien käyttömahdollisuudet
6. Kyläympäristö ja kyläkyltit	6. Siistitään kyläympäristöä ja kunnostetaan vanhoja rakennuksia sekä laitetään kylän sisääntuloteille kyläkyltit
7. Kylätalon käyttö ja ylläpito	7. Selvitetään eri käyttötarkoituksia ja aktivoidaan kylätalon käyttöä
8. Yhteistoiminnan käytännöt ja tiedotus	8. Kehitetään yhteistoimintaa ja tiedotusta
9. Kylällä ei ole kauppaa	9. Selvitetään eri mahdollisuuksia uuden kauppiaan saamiseksi kylälle.

6. Toimenpiteet

Toimenpiteet on esitetty tässä yleispiirteisesti. Jokainen toimenpide vaatii toteutuakseen yksityiskohtaisen suunnittelun, jolla selvitetään tarvittavat resurssit ja yhteistyökumppanit (esim. kunta, Destia yms). Jokainen toimenpide vaatii myös kylän asukkaiden sekä yhdistysten ja seurojen sitoutumista toteuttamiseen. Lisäksi on aina selvitettävä toimenpiteiden vaikutukset maanomistajien maille. Kaikki kyläläiset voivat olla mukana asioiden kehittämisessä ja toteuttamisessa oman mielenkiintonsa ja taitojensa mukaan. Ilman aktiivisia kyläläisiä toimenpiteet eivät toteudu. Kyläyhdistys toimii toimenpiteiden toteuttamisen yleisenä eteenpäin viejänä ja linkkinä, joka kokoaa asioista kiinnostuneet asukkaat ja muut toimijat, esim. kylän muut yhdistykset ja seurakunta, eri toimenpiteiden toteuttajaryhmiksi. Kyläläiset voivat ottaa yhteyttä kyläyhdistykseen sopiakseen omasta osallistumishalukkuudestaan.

Tonttimarkkinointi

Selvitetään edelleen maanomistajien halukkuus myydä maata ja/tai kiinteistöjä asuintarkoitukseen, esim. kaavakkeella, joka jaetaan joka talouteen kuukausitiedotteiden yhteydessä. Valitaan tonttipäällikkö hoitamaan kylän tonttien ja kiinteistöjen markkinointia ja esittelyä. Tonttipäällikkönä tulee toimia joku kyläläisten luotettavaksi tuntema henkilö, joka ymmärtää jonkin verran tonttien lohkominen ja talon rakentamisesta. Neuvotellaan kunnan kanssa maanhankinnasta ja tonttien markkinoinnista. Osallistutaan suunniteltuun kyläyhteiseen tonttimarkkinointihankkeeseen.

Koulu ja päivähoito

Selvitetään koulun ja päivähoiton sekä esikoulun tilantarpeet ja kylällä jo olevien tilojen käyttö näihin tarkoituksiin. Lisätilaa on mahdollista saada terveystalosta ja koulun asunnosta. Tammelan kouluverkkouudistus tulee muuttamaan tilatarpeita.

Kotiapu

Vanhukset ja lapsiperheet tarvitsevat kotiapua. Lisäksi naapuriapu voidaan kehittää vanhusten tueksi. Vanhusten ateriapalvelut ja palveluauto-palvelun lisätarpeet on selvitettävä. Koulun keittiön kunnostuksen jälkeen koulun keittiö voisi tarjota ateriapalvelua vanhuksille. Tilana voisi käyttää vapautunutta vuokra-asuntoa, joka sijaitsee keittiön vieressä. Kartoitetaan kotiavun tarve. Selvitetään, löytyisikö kylältä kotipalveluyrittäjää?

Liikenneturvallisuus ja tietoliikenneyhteydet

Parannetaan kevyen liikenteen liikenneturvallisuutta esim. tekemällä aloite kevyen liikenteen väylästä entiseltä kaupalta koululle.

Luonto-, vesistö- ja hevosreitistöt

Reitit tulee merkitä kartalle ja maastoon yhteistyössä maanomistajien kanssa. Maastoon täytyy laittaa selvät viitoitukset ja merkinnät. Reittien käyttötavat ja vastuut reittien kunnossapidosta ja siivoamisesta tulee selvittää. Hevosreitit tulee saada pois maanteiltä mahdollisuuksien mukaan. Reitistöjen tulee liittyä saumattomasti kylän ulkopuolisiin reitistöihin.

Kyläympäristö ja kyläkyltit

Kyläympäristöä tulee siistiä ja romut tulee kerätä pois rumentamasta maisemaa. Tienvarret tulee siivota ja siistiä. Kylän vanhoja rakennuksia tulee kunnostaa. Portaanraittia ja Mäkikylää tulee vaalia kylän arvokkaina maisemina. Istutuksilla ja koivukujilla voidaan parantaa kylän keskeisiä kohteita ja maisemia. Turpoonjoen näkyvyyttä kylämaisemassa tulee parantaa, mutta huomioiden kanoottimatkojen tarpeet. Kuivajärven umpeenkasvu tulee estää kunnostamalla järveä. Ympäristökohteiden toteuttamisessa tulee tehdä suunnittelu- ja toteutustyötä yhdessä maanomistajien kanssa.

Kylätalon käyttö

Selvitetään eri käyttötarkoitusten mahdollisuuksia kylätalon käyttäjinä. Eri yhdistysten ja seurojen kokoustilakäyttöä aktivoidaan. Lisätään talon käyttöä harrastustoimintaan vauvasta vaariin sekä käyttöä yritys- ja matkailukäyttöön.

Yhteistoiminta

Kehitetään tiedotusta jakamalla tiedotteita joka talouteen, julkaisemalla kylälehteä, käyttämällä kylän kotisivuja sekä kylän sisäisten asioiden tiedottamiseen että kylän markkinointiin ja tiedottamalla entisen kaupan kiinteistössä olevan ilmoitustaulun avulla. Lisätään kylän yhdistysten välistä yhteistyötä, esim. kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteuttamisessa. Tehdään yhteistyötä Tammelan kunnan ja muiden kylien kanssa kyläohjelmatyön yhteydessä. Selvitetään mahdollisuutta kylän kehittämis- ja investointihankkeen toteuttamiseksi LounaPlussa ry:n hankerahoituksella.

Palvelut

Kyläkauppa lopetti toimintansa syksyllä 2004 ja uutta kauppiasta ei ole saatu sen jälkeen. Mikäli uusi kauppias löytyy, kyläyhdistys tukee kauppiaan asettumista kyläämme kaikin käytettävissä olevin keinoin.

7. Kyläsuunnitelman seuranta ja päivitys

Kyläsuunnitelman seurannasta ja päivityksestä vastaa Portaan-Ojaisten kyläyhdistys ry, jonka hallitus valmistelee keväällä pidettävään kyläkokoukseen ajan tasalle laitetun kyläsuunnitelman. Kyläsuunnitelma toimii kyläyhdistyksen toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman apuna. Kyläsuunnitelman toimenpiteisiin kirjataan toteutetut ja kehitettävät asiat. Hallituksen valmisteleva päivitetty kyläsuunnitelma esitellään ja hyväksytään kyläkokouksessa.

Hallituksen tehtävänä on viedä eteenpäin kyläsuunnitelman toimenpiteitä ja seurata niiden toteutumista. Hallitus kokoaa toimenpiteitä toteuttamaan vastuhenkilöitä ja työryhmiä vapaaehtoisista kyläläisistä. Hallitus neuvottelee sekä kylän muiden yhdistysten ja toimijoiden sekä kylän ulkopuolisten toteuttajien kanssa (kunta, Destia yms) toteutusasioista. Kunnan kyläohjelmaa käytetään apuna asioiden toteuttamisessa.

Päivitetty kyläsuunnitelma pidetään esillä kotisivuilla, kylätalolla sekä Kahvio Härkäpostissa. Päivitetty kyläsuunnitelma toimitetaan kunnan tiedoksi vuosittain. Seuraava päivitysajankohta on vuonna 2010.

8. Toimenpiteiden toteutumisen seuranta

Portaan-Ojaisten kehittämishanke ”Porras Osa” hanke 1.1.2004-28.2.2006.
Hankkeen toiminnallisena tavoitteena oli:

- saada kyläläiset ja kesäasukkaat aktiivisesti mukaan kylän toimintaan
- kasvattaa kylän asukasmäärää
- lisätä asutusviihtyvyyttä kylällä
- tukea kylällä toimivia yrityksiä ja yhdistyksiä
- koota aktiivinen yritysten ja yhdistysten verkosto
- parantaa kylätalon kannattavuutta
- tehostaa kaupungin ja maaseudun vuorovaikutusyhteistyötä

Hankkeen yhteydessä toteutettiin uusi kyläkysely. Vuosina 2004-2005 toteutuneet toimenpiteet kuuluvat pääosin hankkeen piiriin.

Tonttimarkkinointi

Tontteja on saatu jonkin verran myyntiin. Myynnissä olevat tontit löytyvät kylän kotisivuilta. Tammikuussa 2009 tiedusteltiin myytävänä olevien tonttien tietoja kuukausitiedotteen yhteydessä.

Koulu ja päivähoito

Koululla toimii ryhmäperhepäivähoito. Koululaisille on järjestetty iltapäiväkerhotoimintaa koulun tiloissa.

2008: Koulu on saanut lisätilaa vapautuneesta vuokra-asunnosta.

Vanhusten palvelut

Kylätalolla toimii joka kuukauden ensimmäinen tiistai seurakunnan vetämä ikäihmisten tiistaitupa. Peliittapirssi-palveluauto tarjoaa edullisen kyydin asioille.

Liikenneturvallisuus ja tietoliikenneyhteydet

2004 - 2005:

Kylälle on saatu katuvalot ja pääteiden risteys on uusittu. Porras – Eerikkilän välinen tieosuus on kunnostettu ja päällystetty. Turpoonjoen ylittävä Portaanraitin silta on uusittu. Puhelinkeskus on päivitetty, joten ADSL-liittymä on mahdollista saada jokaiseen talouteen. TV-kanavat näkyvät joka taloudessa digitalisoitumien ansiosta. Vuonna 2007 Digikummi-palvelu tarjosi apua Digisovittimen asennuksessa. Vuonna 2008 kommentoitiin Saari-Kaukola-Ojanen-Porras osayleiskaavan lisättäväksi kevyenliikenteen väylä ja hidasteet T-risteysalueelle.

Luonto-, vesistö- ja hevosreitistöt

Kylälle on luotu pohja kylän kulttuuria ja historiaa esittelevän virtuaalireitistön toteuttamiseksi. Portaanraitin silta osa Ilvesreittiä. Vuonna 2008 kommentoitiin Saari-Kaukola-Ojanen-Porras osayleiskaavan lisättäväksi Ilvesreitti ja hevosreitistö.

Kyläympäristö ja kyläkyltit

2003: Kyläkylteille on anottu lupaa tielaitokselta.

2008: Kyläkylttejä anottiin uudestaan, koska aiempianomus hukkui jonnekin Destialla.

2004-2005:

Entisen kaupan alueen pihalle on pystytetty infotaulu kertomaan kylästä ja kylän yrityksistä.

Turpoonjokea on perattu osittain. Kylänrantaa kunnostettiin ja sinne uusittiin laituri ja venepaikat.

2007 - 2008: Kylän tienvarsien ja kylätalon pihan siivoustalkoot pidettiin keväällä.

Palvelut

2007: Järjestettiin rautaromun keräys kesäasukkailta ja kyläläisiltä.

Kylätalon käyttö

2004 – 2005:

Kylätalo on maalattu ja kylätalon vesirännit on uusittu. Kylätalon piha on osittain kivetty ja muuten asfaltoitu. Kylätaloesitteet on painettu ja niitä on jaettu kylän tapahtumissa sekä niitä on saatavissa muun muassa Forssan matkailukeskuksesta. Hankittiin kyläläisten ja kerhojen käyttöön kylätalolle pingispöytä, lautapelejä, karaokelaitteisto sekä seinähyllykkö säilytystilaksi. Järjestettiin useita eri tapahtumia.

Kylätalolla toimii MLL:n perhekahvio. Kylätalolle on hankittu pelivälineitä lapsille ja nuorille. Kylätalon pihalle on hankittu hiekkalaatikko ja pihakeinu.

2006 – 2007:

Vappuna ja syksyllä on pidetty kylän yhteinen pöytäjuhla kylätalolla. Ohjelmassa oli mm. tanssia ja laulua. Laskiaisena pidettiin laskiaisrieha.

2007:

Kesällä toteutui kahden viikon kuvataidekurssi Portaan Akatemia sekä Unikeontori ja Porras-osaa tapahtuma. Pidettiin yhteinen joulujuhla kylän yhdistysten sekä koulun kanssa. Joulukuussa aloitettiin salin uuden esiintymislavan rakentaminen sekä himmeän juhlaavalaistuksen suunnittelu. Hankittiin pääasiassa lapsille ja nuorille tarkoitettu biljardipöytä.

Kylätalolla toimi seuraavat kerhot/piirit:

- Ikäihmisten tiistaitupa
- MLL perhekahvila
- 4H-kerho
- Perheliikunta
- Nuorisokahvila

2008:

Kesällä toteutui kahden viikon kuvataidekurssi Portaan Akatemia sekä Unikeontori ja Porras-osaa tapahtuma. Lisäksi pidettiin pihatanssit. Pidettiin yhteinen joulujuhla kylän yhdistysten sekä koulun kanssa. Salin uusi esiintymislava valmistui ja se avattiin käyttöön laskiaisriehan yhteydessä. Varasto/takahuoneeseen vaihdettiin ulko-ovi, jotta tilasta saatiin lämmin myös talvisin. Tehtiin uusi ovi eteisestä

takahuoneeseen, joka mahdollistaa tilan käytön esiintyjien tauko- ja pukeutumistilana. Hankittiin kaksi ilmalämpöpumppua saliin. Hankittiin lapsille pihaleluja. Kylätalolla toimi seuraavat kerhot/piirit:

- Ikäihmisten tiistaitupa
- MLL perhekahvila
- 4H-kerho
- Kokkikerho koululaisille
- Nuorisokahvila

Yhteistoiminta

2004- 2005:

VPK:n talon yläkertaan on tehty näyttelytila VPK:n näyttelyesineistölle. Nettipiste on toiminnassa kahvio Härkäpostissa. Nettipiste on tarkoitettu kesäasukkaille sekä kyläläisille, joilla ei ole omaa internet-yhteyttä. Porras on mukana Letkun ja Torron kylän yhteishankkeessa Härkätien teatteri. Kaupungin ja maaseudun vuorovaikutusta on tehostettu järjestämällä kesäasukkaille suunnattu kylän oma kesäasukastapahtuma. Tehtiin messumateriaalia: tonttikartat, tonttiesitteet, messukansio ja give away –pussit painatuksella.

Toteutettiin opastettuja Porras-kierroksia. Porras-kierrokset ovat olleet mm. Hämeen matkailun Retki-esitteessä sekä Hämeen Härkätien esitteessä. Kylämatkailutuotteet (opastetut Porras-kierrokset) ovat olleet Hämeen Matkailun julkaisemassa Retki-esitteessä sekä Hämeen Härkätien esitteessä.

Järjestettiin kylämatkailutapahtuma: kylän historiaan pohjautuva teemapohjainen Edelfeltin jalanjäljissä –tapahtuma kylätalolla kesällä 2004 taiteilijan syntymän 150-vuotisjuhlan muistoksi. Tapahtumassa järjestettiin Porras-kierros, jossa kerrottiin Edelfeltin oleskelusta ja hänen tekemän Veräjällä-teoksen syntytarinan. Tehtiin markkinointimateriaalia kuten Edelfelt-kortit ja postimerkit. Kylän oma kesäasukaspäivä järjestettiin Suvitorin yhteydessä kesäkuun alussa.

Kylälehti Portaalainen ilmestyi kaksi kertaa vuodessa hankkeen aikana. Lisäksi kuukausittainen tiedote on jaettu joka talouteen. Tapahtumat on päivitetty kylän kotisivuille.

2006 – 2008:

Joulurauhan julistaminen yhdessä seurakunnan ja Portaalan Peuran kanssa. Kylälehti Portaalainen ilmestyi. Kuukausitiedote jaettiin joka talouteen. Kokouksista tiedotettu kotisivuilla sekä tiedotteessa. 2007 syksyllä aikuinen-lapsijumppa koulun liikuntasalissa. 2007 tonttivastaavat nimetty ja yhteistyö Tammelan Kylät-ryhmässä. 2008 Portaalan Akatemian loppunäyttely pidettiin VPK:n näyttelytilassa.

Toimintaa järjestetään laajasti vauvasta vaariin eri yhdistysten ja järjestöjen toimesta.

9. Kyläkokouksessa päätetyt uusia toimenpiteitä

Kylätalon käyttö

- Uutta kalustoa kylätalolle.
- Kylätalon varustelun parantaminen, jotta käyttöastetta saataisiin paremmaksi. Uusi pitopalvelua ja juhlia paremmin palveleva uuni keittiöön sekä keittiön lattian että keittiön rakenteellinen uudistaminen pitopalvelutoiminnan edellyttämälle tasolle.
- Kylätalon sisävalaistuksen parantaminen. Juhlia ajatellen himmeät seinävalot.
- Vuokrausastetta tulisi saada korkeammaksi. Markkinointia tulee jatkaa mm. osallistumalla resurssien mukaan messuille ja paikallistapahtumiin. Lisäksi osallistutaan harkinnan mukaan juhla- ja kokouspaikkoihin kohdistuvaan lehti-ilmoitteluun.
- Pidetään jatkossakin keväällä ja syksyllä kylän yhteinen pöytäjuhla tanssin ja muun ohjelman merkeissä.
- Järjestetään pihatanssit kesällä.
- Pidetään siivoustalkoot kylätalolla (pestään ikkunat ym.) yhdessä kylän muiden yhdistysten kanssa.
- Talvitapahtumista pidetään laskiaisrieha ja mahdollisuuksien mukaan kuutamohiihtotapahtuma.
- Järjestetään joulujuhla mahdollisuuksien mukaan yhdessä Portaan koulun kanssa.
- Selvitetään kiertävän elokuvateatterin (aikuisten ja lasten) vierailumahdollisuutta.
- Hankitaan ilmalämpöpumppu myös kokoustilaan, jotta sähkölasku saataisiin pienemmäksi.
- Järjestetään äitienpäivälounas yhdessä kylän muiden yhdistysten kanssa.

Kyläympäristö ja kyläkyltit

- Kylänrannan ja Turpoonjoen siistiminen. Selvitetään perinnemaisema tukirahoitusmahdollisuudet jokirantojen siistimiseen.
- Tienvarsien ja kylätalon piha-alueen siivoustalkoot keväällä.

Tonttimarkkinointi

- Kartoitetaan tyhjillään olevat kiinteistöt ja omistajien halukkuutta kiinteistöjen myyntiin.
- Tontti- ja kiinteistökartoitustyöryhmä tekee kyselyn kiinnostuksesta myydä tonttimaata ja/tai kiinteistöjä, joka jaetaan jokaiseen kylän talouteen. Kyselykaavake laitetaan myös kylän kotisivuille. Tehdään yhteistyötä tonttimarkkinoinnin suhteen Tammelan muiden kylien kanssa.

Liikenneturvallisuus ja tietoliikenneyhteydet

- Jatketaan aktiivista yhteydenpitoa Tammelan kunnan ja Destian (ent. tiehallinto) puoleen kylältä puuttuvan kevyenliikenteenväylän suhteen.
- Kylälle tulisi saada kilpailua laajakaistayhteystarjoajien suhteen.

Palvelut

- Kylälle tulisi saada kauppa takaisin.
- Järjestetään kylän rakentamisen ja asumisen osaajien esittelytilaisuus Porras Osa tapahtuman yhteydessä.

Yhteistoiminta

- Tehdään Portaalainen-kylälehti
- Tehdään kuukausitiedotteet jatkossakin.
- Selvitetään erilaiset mahdollisuudet aloittaa uusi hanke vuonna 2009. Hanke vaatii osa-aikaisen ja asiaan sitoutuneen vetäjän kylältä.
- Tehdään uusi kyläkysely.
- Järjestetään onkikilpailut yhdessä kylän muiden yhdistysten kanssa.
- Osallistutaan joulurauhan julistamiseen yhdessä Portaan Peuran ja seurakunnan kanssa hirvimiesten laavulla.
- Aktivoidaan kyläläisiä osallistumaan kyläyhdistyksen kokouksiin mm. parantamalla tiedostusta kokousten ajankohdasta.
- Aktivoidaan kylän yhdistykset käyttämään kylän kotisivuja tiedottamiseen.
- Uudistetaan kotisivut yhteistyössä kylän muiden yhdistysten kanssa.
- Ollaan mukana Tammelan Kylät – yhteistyöryhmän toiminnassa.
- Tuetaan lähiliikuntapaikan rakentamisessa mahdollisuuksien mukaan.
- Ollaan mukana ProAgrian Kulttuuriympäristöstä vetovoimaa kyliin – hankkeessa mahdollisuuksien mukaan.
- Järjestetään nuorille bändi-ilta sekä mahdollisesti bändikurssi.

10. Yhteystiedot

Portaan-Ojaisten kyläyhdistys ry:n hallitus 2009

Pura Satu Puheenjohtaja	Rekolantie 40 31340 PORRAS	03-434 3144 040 758 1441	satu.pura@boreal.fi
Saarinen Ari Varapuheenjohtaja	Huuvantie 185 31340 PORRAS	0400 220 029	aksmarkkinointi@hotmail.com
Hovila Sirpa Sihteeri	Metsätähdentie 65 31340 PORRAS	050 567 5240	sirpa.hovila@gmail.com
Hovila Harri	Mintuntie 22 A 4 31300 TAMMELA	0400 386 585	harri.hovila@gmail.com
Alanko Jaana	Hallavaarantie 40 31340 PORRAS	044 037 1033	harkaposti@luukku.com
Balli Khadija	xxxxx 31340 PORRAS	050 912 1919	Finkati@hotmail.com
Laihinen Tanja	Metsätähdentie 64 31340 PORRAS	040 542 7050	tanja.laihinen@gmail.com
Malin Sauli	Vaiviantie 149 31340 PORRAS	03-434 3188 0400 436 620	sauli_malin@hotmail.com

Varajäsenet:

Taskinen Aila	Liesjärventie 280 31340 PORRAS	03-434 3064 040 777 8801	
Anne Isoaho	Liesjärventie 240 31340 PORRAS	040 8293552	anne.isoaho@gmail.com

Liite: Kylän nelikenttä

<p>Kylän sisäiset heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -Vähäinen tonttitarjonta ja huono tiedonsaanti myytävistä tonteista -Liikenneturvallisuus -Kotiavun saanti -Koulun ja päivähoidon tilat -Paikoin ympäristön epäsiisteys -Luonto- ja hevosreittien opasteet ja katkokset -Kylätalon käyttö -Kauppa puuttuu 	<p>Kylän sisäiset vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -Viihtyisä kylä -Hyvät naapurisuhteet -Aktiivinen kyläyhteisö -Nuoria lapsiperheitä on muuttanut -Väljä asuminen -Luonto on lähellä -Ilvesreitti -Kalastusmahdollisuudet -Portaanraitti ja Mäkikylä -Yritykset työpaikkoineen -Koulu ja esikoulu -Taksi -KEPA-palvelu -Kirjastoauto -Postipalvelut -Vesihuolto -Jätehuolto -Puhelinyhteydet -Kylätalo -Tiestö ja osalla tievalot -Harrastusmahdollisuudet -Srk:n kerhot ja piirit -Koulun jää ja valaistus -VPK -Maamiesseura -Maa- ja kotitalousnaiset -Metsästysseura ja seuran laavu -Vanhempainkerho -Diakonia- ja lähetyspiiri -Kyläyhdistys -Talkoohenki
<p>Kylän ulkoiset uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> -Mahdollinen soranotto Portaanharjusta -Sosiaalisten ongelmien ennakoimattomuus -Kaasuputki -Tammelan kouluverkkouudistus - Uusi sähkölinja 	<p>Kylän ulkoiset mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -Läheiset luontopolut ja luontokeskus -Eerikkilän urheiluopisto -Hämeen härkätie -Kyläohjelma -LounaPlussan hankerahoitus -Tammelan kouluverkkouudistus